

hêviya gel

Sal: 3
Hejmar: 25-26
Heziran/Tirmeh. 1989

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BÎNDEST YEKBÎN!

Sekreterê PDK-Î Dr. Abdurrahman Qasimlo û hevalê wî bi awayekî bêbextî hatin şehîtkirin

Roja 13 Tirmeha 1989'an li paytextê Avusturyayê li Viyanayê, Sekreterê Partî Demokrat a Kurdîstana Îran (PDK-Î) Dr. Abdurrahman Qasimlo, berpîrsîyarê wan yê Ewropa û endamê mekteba sîyasî Abdullah Qadîrî-Azar û Kurdeke endamê dersdarê Zanîngeha (unîversîta) Viyanayê Dr. Fazîl Resul, ji aliyê hukûmeta Îran ve bi awayeke bêbextî û bêşerefî hatin şehîtkirin.

Wek têt zanîn, di ruxandina hukma faşî ya Şahê Îranê de gelê Kurd, roleke girîng sitand û li hember hukma faşî şer kir. Piştî ku şah ket û Xumeynî li Îranê hat ser hukûm, di bin pêşengîya PDK-Î de daxwazên gelê Kurd yê "Otonomî jibo Kurdîstanê û demokrasî jibo Îranê", ji aliyê hukma melan ve nehat qebulkirin. Ji ber van sedeman e ku ji sala 1979'an virde, li Kurdîstana Îranê, di navbeyne Kurd û hukûmeta Îran de şereke bêhempa dihat domandin. Şerê rizgarîya gelê Kurd li Kurdîstana Îranê bi giranî di bin pêşengîya PDK-Î dihat meşandin.

Dr. Abdurrahman Qasimlo jî, di sala 1971'an de di Kongra Sêvemîn a PDK-Î de bû sekretera giştî yê Partiyê û vî karê xwe yê giranî ta roja şehîtketî nê berdewam kir.

Di van salên dawîyê de Dr. Abdurrahman Qasimlo, car caran derdiket dervayê welat, li Ewropa digeriya, di warê dîplomatişk de jibo sitandina piştgirîya raya giştî ya navnetewî xebat û têkiliyên pîralî dimeşand. Di van demên dawîyê de jibo lihevhatin û çareserkirina mafê gelê Kurd, li ser

pêşneyarên hukûmeta Îranê, di demên cure cure de heyetên Îranê û heyetên Qasimlo, du caran hatibûn ba hev, pêyîvîbûn û di vê civîna dawîyê de jî, Qasimlo, Abdullah Qadirî û Fazil Resul, ji alîyê heyeta Îranê ve di civînê de bi qomployê û bi awayeke bêbextî û bêşercf hatin şehîtkirin.

Cenazên heval Avdurrahman Qasimlo û Abdullah Qadirî, di roja 20'ê Tirmeha 1989'an de li bajarê Parîsê li qebriştana "Père Lachaise" ku jibo şehîdên şoreşê û azadîyê amade bûye, hatin definkirin. Der dora 3000 kes, li meydana "Place de la Republique" civîyan û ji wir ta qebriştanê digel cenazan meşîyan. Di vê meşê de Kurd, Tirk, Fransîz û biyanîyên din beşdar bûn. Yekem car bû ku ji her beşên Kurdistanê hemû rêxistinên Kurd digel hev meşîyan. Di vî warî de tabloyeke gelek baş çêbû. Di meşa cenaze de ji bilî rêxistinên Kurd û Tirk, wezereta Kultur a Fransa, sazgehên navnetewî wek Yekitiya Diktoran, Rêxistina Efwê, Sazgeha Mafê Mirovan û hwd. beşdar bûn û li ser qebriştanê axaftin çêkirin û li ser xebat û tekoşîna Kek Qasimlo û Abdullah Qadirî rawesta.

Di cenazê şehîdên nemir Qasimlo û Abdullah de Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê -Liqê Ewropa- jî beşdar bû jibo cenazan çelengek pêşber kir, namemek serxweşîya dan berpirsiyarên PDK-Î û di namê de serxweşîya Partî, ya malbatên şehîdan û ya gelê Kurd anîn zimên û êş û xemgîniya TSK'yê ji wanre hat pêşkêşkirin. Jibo şehîdan daster îmzekirin. Di dasterên şehîdan de li ser navê Berpirsiyarîya Ewropa ya Tevgera Sosyalîst a Kurdistanê Heval Sîpan Amedî van rêzan nivîsand: "Ey hevalê hêja Qasimlo! Em soz didin ku ta avakirîna Kurdistanê serbixwe û aza, emê tekoşîna te û şehîdên din di şerê serxwebûn û azadîya Kurdistanê de bidin jiyandin..."

Li gor melumatîyên PDK-Î û li gor xeberên lêgerîna polêsên Viyanayê, qetilkirixên Qasimlo hatine kifşkirin û ewana yê ku li ser navê heyeta Îranê di civînê de beşdar bûne bi xwe ne û diplomat û istixbarata Îranê ne. Dîsa hatîye xuyakirin ku li ser vucûda

diplomatê Îranî ku di çenê xwe de birîndar e, nişanên destên şehîd Abdullah Qadirî heye. Welê xûya ye ku diplomat bi destê Abdullah birîndar bûye.

Cenazê dersdarê unîvesîta Viyana Dr.Fazil Resul jî, ji Viyanayê hate şandin û ewê li Kurdistanê Îraqê bêt definkirin. Ev mamostayê Kurd jî miroveke misilman e, dosteke Qasimlo ye û dibe ku pêwendîyên wî bi recîma melan re hebe. Ciyê civînê jî vî zilamî temîn kiribû û bûbu navbendî di navbeyna Qasimlo û Îranê de.

Bi qetilkirina heval Qasimlo û Abdullah Qadirî ve gelê me du lawên xwe yê pêşeva û payebilind wenda kir. Bo vê yekê ye ku bi kuştîna van du mîrxasan ve gelê Kurd, herekên netewî yê Kurdistanê û bi taybetî PDK-Î xisarê mezî dît. Ev bû deh sal e ku li Kurdistanê Îranê gelê Kurd şerê rizgarîya xwe didomîne û kek Qasimlo jî di nav şer de pêşavatiya tekoşîna dikir. Dewleta kolonyalîst û xwînmij ya Îranê, bû deh sal e ku nikaribû şerê serxwebûn û azadîya gelê Kurd rawestîne. Ji ber van sedeman e ku hukûmeta melan dest bi dek-dolaban kirin û bi xapê du pêşevayên Kurd qetilkirin. Ji kolonyalîstan xîyal e ku bi kuştîna pêşevayên Kurd ve ewê şerê rizgarîya gelê Kurd raweste û hilweşe. Lê kolonyalîstên hov û har şaş difikrin. Di dîroka şerê serxwebûn û azadîya Kurdistanê de gelê Kurd pir qurban daye, gelek pêşevayên xwe wenda kirîye (wek. ş.Mehmut Berzencî, Qazî Muhammed, Simko, ş.Seîd, s.Rîza û hwd.), lê tu car xwe bêhêvî nekirîye û xwîna şehîdên xwe li erdê nehiştine, tekoşîna şehîdan di şerê rizgarîya xwe de dane jiyandin.

Bi komploya dewleta Îranê, şehîdkirina kek Qasimlo û kek Abdullah ve, hinik xalên (nuxtên) dîrokî derdikeve rojêva herekên şoreşger-demokratîk, welatparêz yê Kurdistanê. Pêwîst e bi kurtî be jî li ser van çend xalan em rawestînin û dersên giranbiha ji kuştîna şehîdên xwe bistînin.

Heval Qasimlo, pir dil pak bû û dek-dolabên kolonyalîstan û bêbextiya wan baş hesap nekiribû. Ger kek Qasimlo ji

dîroka serpêhatîyên Simko, ş.Mehmut Berzencî û Seîd Rîza ders bistana, bê guman ewê neketana nav van xetayan û serê xwe di vê komploya de ewê nedana. Ji pêşevayên me yê berî em tenî dixwazin Simko numûne şan bidin. Dema di 1925'an de Rîza Şah li Îranê hat ser hukûm, rewşa serokê serhildana Kurd Simko pir xurt bû. Bo vê yekê, Şah baş dizanibû ku bi şerkirinê nikaribû hoza Simko û hêzên Kurd bibe. Şah, dest bi dek-dolaban kir, navbeyna xwe û Simko nerm kir, çend car bi Simko re gotubêj kir û piştî ku li hember Simko "bawerîya xwe" da qebûlkirin; di 1930'an de Simko vexwend bajarê Şîno. Dema Simko û çend hevalên xwe hatin Şîno ba Rîza Şah, çekdarên Şah, Simko û hevalên wî kuştin. Bê guman mirov dikare numûnên qomployê zêde bike; lê ne hewce ye. Şerkirin, qehremanî, dilpakî, aşîxazî û hwd. têr nake. Divê pêşevayên Kurd polîtîka welatên Rojhilata Navîn û bi taybetî ya kolonyalîstên ku Kurdistan kirine kolonî, baş bihesibînin. Îro edî sîyasetvaneke 20-30 salî jî baş dizane ku di rojhilata Navîn de polîtîka canbazîyê têt meşandin. Bê guman divê em van xeta û kemasîyan tenî di şexsîyeta heval Qasimlo de nebînin. Divê bi tevayî polîtîka partîya Qasimlo û ya şexsê wî bi xwe bêt ber çavan. Stratejî û tektîkên otonomîyê, lihevhatîyê, aşîyê û hwd. hinik pêşevayên me, sed mixabin dibin van merxalan û paşî jî wek melûm e, li me û li gelê me gelek buha dibe mal. Divê rexneyên me şaş nehêt fehmkirin. Em divê xetayên ku bapîrên me du kirin û îro jî kek Qasimlo kir, divê em vana baş derxînin ronahîyê û ji wana dersan derxînin.

Kek Qasimlo û kek Abdullah û hemû şehîdên me, serbilindîya mene, nişana şerê serxwebûn û azadîya gelê me ne û divê em xwîna şehîdên xwe li erdê nehêlin, ala wan a tekoşîna her tim bilind bikin û pêsta bibin...

Türkiye Kürdistanında eylemler kitleleşiyor

ZULUM VE DİRENİŞ ATBAŞI GİDİYOR

Kürdistan'da devam eden sıcak savaş son aylarda iyice kızıştı. Özellikle, Siirt- Şırnak, Eruh, Baykan; Hakkari-Beytüşebap mıntkasında yoğunlaşan çatışmalarda sömürgeci güçler acze düştü. Bu acizliğin intikamını sivil halka zulm ederek almak istiyor. Köy baskınları yoğunlaştı, rastgele köyler bombalanıyor, tarlalarda köylüler kurşuna dizilerek katlediliyor ve cesetleri yakılıyor. Bu zulme karşı köylüler köylerini terk ederek direnişe geçiyorlar.

Sömürgeci güçler Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini boğmak ve gerillayı koparmak için uzun vadeli bir çalışma içindeler. Özellikle son iki yılda, çatışmaların yoğun olduğu İrak hududunda tampon bölge oluşturmak istiyorlar. Bu amaçla çok sayıda köyü boşalttılar. Şırnak'ta: Canner, Dehriban, Ramuran, Gürmeç, Gundike, Sıpdarok, Çala, Çab,

Bahrahıncı, Benuzer, Aftahl, Talya, Çememezın, Barazan, Bıyeraç, Hevke, Beste, Çemketanlı, Serka, Mahe-measi, Dedeören mıntkası, Dereler muhtarlığı, Birken, Gühden, Zıvıgok, Mıştake, Amuriya, Berkevır, Nanip, Giresip ve Giver köy ve mezraları; Eruh'a bağlı: Geraviş, Mızgeft, Gırbedik ve Banikoğa köyleri; Baykan'ın: Tağık, Merga ve Kolekan köyleri tamamen boşaltıldı. (bak. 2000'e doğru dergisi) Ayrıca bu kasabalara bağlı yüzlerce köyde nüfusun % 50'sinden fazlası yöreyi terk etmek zorunda bırakıldı. Bu sürgün ve kıym politikası son aylarda yeniden tırmanışa geçti. Köylüleri yöreden koparmak amacıyla köyler bombalanıyor ve kimyasal gaz kullanılacağı tehdidi açıktan açığa ya-pılıyor.

Baskıların yoğunlaştığı son aylarda, uygulanan bu baskı sonucunda meydana gelen ölüm olaylarından bazıları

şöyle: 15 yaşındaki Mahmut Yaşar, kardeşiyle birlikte 28 haziran'da Balveren köyü kemer mıntkasında hayvanları otlatırken jandarmalar tarafından vuruluyor ve cesedi götürülüyor. Muhtar ve köy heyeti olayın üzerine gidince; ceset karakoldan alınıyor. Başçavuş, "kazara oldu, kusura bakmayın" demekle yetiniyor.

Uludere Şenoba köyünden 11 yaşındaki bir çocuk ile 10 yaşındaki Nezir Sedar terörist diye, köy koruyucuları ve jandarmalar tarafından dağa götürülüp öldürülmek isteniyor. Ancak olayın duyulması üzerine eylem gerçekleştirilemiyor.

İbrahim Savaş ve Yusuf gün Gece evinden alınıp taksile götürülüyor. Ertesi sabah Dalga mezrasının yakınında üzerinde bir silahla birlikte ceseti bulunuyor ve olay "çatışmada ölü

olarak ele geçti" biçiminde rapor ediliyor.

Ve son olarak Temmuz ay ortalarında Beytülşebap'ın Yoncalı köyünde meydana gelen olaylar tüm gözleri yöredeki kitle katliamına çeviriyor. Ot biçmeye giden Yoncalı köylüleri uzaktan jandarmanın geldiğini görüyor. Ailevi düşmanlık nedeniyle silahlı olan köylüler jandarmalarla karşılaşmadan kaçmak istiyorlar. Bunun üzerine Bin-

ri alınıp imha edildikten sonra cesetleri ot yığınları arasına atılarak yakılıyor. ve ikinci gün "kimlikleri belirsiz üç kişinin çatışmada öldüğü" rapor ediliyor.

Olaylar bununla da kalmıyor. Ardından Cudi dağındaki yerleşim yerlerinin boşaltılıp bombalanacağı köylülere bildiriliyor. Sömürge Valiliğinin Şırnak'a bağlı Balveren, Aralık, Geçitboyu ve Dağkonak köylerine

nak'a bağlı Cudi, Gabar, Şeyhomer, Herekol ve kelmahmut köylüleri dağa çekilip oturma eylemine başlıyorlar. Köylerini ve topraklarını terk etmeyeceklerini ve bu zulüm bitmeyene kadar direneceklerini açıklıyorlar. Direnişçi köylüler; "askere giderken, vergi verirken, seçerken vatandasız. Sonra değiliz. Ağır sanayi getireceğiz derler, Ağır işkence getirirler. Fabrika yerine koruculuk, ajanlık getiriyorlar. Gitmeye-

Köylüler: "İşkence görüyoruz"

MARDİN (DHA)

MARDİN'in merkez ve ilçelerine bağlı otuz köyün muhtarları Cumhuriyetin 60. yıldönümü nedeniyle Mardin Valiliği, Tugay Komutanlığı ve Çarşamba İlçe Bölge Valiliği'ne ortak bir dilekçe yazarak, güvenlik güçlerini yöre halkına kötü davranışlarla ve bölge halkını terörle tanıştırdıkları yaptıklarından dolayı...

Mardin Merkez Taahhüt Köyü Muhtarı 'Süleyman Devamı 10. sayfa'da

Köylüler: "İşkence görüyoruz"

Koc, Nusretin İges'ine bağlı Yoncalı Köyü Muhtarı Mehmet Koc, Eski Muhtar Kaya Muhtar, Seksan Müda, Akil Kaya Muhtar, Ali Yiğit, Yoncalı Köyü Muhtarı Nahir Çetin, Yoncalı Köyü Muhtarı Mehmet Ay, Duraklı Köyü Muhtarı İsmet Akın ortasından yazdığı şikâyet dilekçesinde şöyle yazıyor:

"Bölgemizde meydana gelen olaylardan ve özellikle devletimizin yaptırımlarından çok rahatsızlık duyuyoruz. Bizler, yöre halkı olarak emzimizde talant üyüyoruz. Güvenlik güçleri köy halkına tümüne terörünmiş gibi davranıyorlar. Çözeltim alanın köylülerimize işkence yapılıyor. Korku içindeyiz. Bizler muhtarlar olarak devleti temsilcisiz. Köylerimiz-

Markel Dağı'ya bağlı Yoncalı Köyü sakinlerinde, geçtiği ay meydana gelen olayda, güvenlik kuvvetleri tarafından sürgüne alınarak PKK'ların önüne geçirendi açıklanmış.

Köylüler sığınan köyün Müdür Mustafa Örlük, 14 kişi sığınan Diyarbakır'daki Jandarmaya Asayiş Bölge Komutanlığına dilekçe göndererek, olaydan Başbuğ Ahmet Korkmaz'ı sorularla rını köyden

(Fotoğraf: M. GURBUZ / HAKKARİ)

YONCALI KÖYÜ

HURKES KORKUYOR (Köylüler, Şırnak'ın Dağı'na kaçarak yeni halka, Şırnak'ın...

UNUTULAN BACAK (Kocanın yaralanmış bacağı, askerlerden...

baş Ahmet Korkmaz komutasındaki askeri birlik ateş etmeye başlıyor. Bu olayda Sabri Orhan ve Bünyamin Orhan adlarında iki köylü katlediliyor. Bu esnada olay yerine yetişen köy halkı, kaçanların kendi köylüleri olduğunu ve isterlerse onları getirebileceğini belirtiyorlar. Jandarmaların izni üzerine köylüler kendi insanlarını getirip teslim ediyorlar. Getirilen bu 5 köylü hemen oracıkta amansız bir işkenceye tabi tutuluyor ve ağır işkence gören köylülerden Şehmus Orhan da hayatını yitiriyor. Binbaş Ahmet Korkmaz'ın emriyle katledilen köylülerin kimlikle-

resmi olarak bu haberi iletmesi üzerine köylüler harekete geçiyor; resmi makamlarla görüşüyor. Şırnak Kaymakamı: "dağda terörist olduğu sürece devlet istediği yeri yakar, yıkar, bombalar. Zaten onlar havadan uçup gelmiyorlar. Sizin ne mal olduğunuzu biliyorum." cevabını verince, köylüler topyekün direnişe geçiyor. Jandarmalar köyü basıyor. Tüm kadınları okul binasına toplayıp soyuyor, sadece kiltle bırakıp işkence ediyorlar. Bunun üzerine 3500 nüfuslu Balveren köyü olayı protesto etmek için Diyarbakır'a doğru yürüyüşe koyuluyor. Yine Şır-

cegiz, kim bizi götüreceğiz göreceğiz." diyorlar.

Evet artık taş atma zamanıdır. Artık "intifada" zamanıdır. Ormanlar yakılıyor, helikopterler korkuluklara bile bomba yağdırıyorlarsa, düşman artık kimyasal silahları meskün mahallere karşı kullanmaya hazırlanıyorsa (ki, yöresel olarak daha önce kullanılıyordu) 10-15 yaşındaki çocuklardan korkuluyorsa bunun başka anlamı yoktur. Ve hiç kuşkusuz direnmekten başka da kurtuluş yolu yoktur.

ŞOVEN DUYGULAR KAMÇILANIYOR

200 bin insan TC'nin kışkırtmasıyla Bulgaristanı terk etti.

Lokman POLAT

Türkiye'de ekonomik ve siyasi krizin derinleştiği, işçilerin "acı" diye sokaklara döküldüğü, cezaevi direnişlerinin dur-durak bilmediği, Kürdistan'da köylülerin topluca köyleri terk edip isyan etme noktasına vardığı, % 14 lük azınlık oylarıyla hükümet eden ANAP'ın iktidarı yönetemez olduğu, Cumhurbaşkanlığı seçimi için çözümler bulunmadığı bir süreçte, şoven çıkışlar "her derda deva" oldu.

Faşistinden Sosyal-demokratına; ve hatta "komünist"im diyen belliler kadar geniş bir yelpaze, Türkiye ve Kürdistan'da yaşanan süreci unutup, kendilerini türk şovenizminin akıntısına kapırdılar. Zindanlardaki yüzbinleri, sırada bekleyen idamları, acı diyen işçileri, etrafı tel örgü ile çevrilen ve zehir verilerek katledilmek istenen, "kendi vatanında mülteci" olmuş Kürtleri, "Misak-ı milli" sınırları içinde varlığı dahi kabullenilmeyen ama biran önce yok edilmek istenen 15 milyonluk Kürt halkının çilesini unuttular; unutturmak istiyorlar.

Bu nedenle boyalı basın ve topyekün burjuva partilerinin propağandaları kasıtlıdır, yalandır ve amaçlıdır. Bulgaristan'da sosyalist yönetimin azınlıklar sorunundaki hatalı uygulamaları da türk burjuvazisine istediği kozu vermektedir. Bulgaristanda yaşayan ve kendisini Türk olarak kabul edenler, isterse müslümanlaşan Bulgarlar olsun, isterse gerçekten Türk asıllı olsun, kendi azınlık haklarını kullanmalıdırlar. Ayrıca, yarım asırdan beri iktidar olan sosyalist yönetimin bu sorunları aşamamış olması bir olumsuzluktur.

KİM GÖÇE ZORLUYOR

Bir ayı aşkın bir zamandır sayıları

ikiyüz bine varan insan hududu geçerek Türkiye'ye geliyor. Tüm basın bunlardan "göçe zorlanan Türkler" diye bahsetmektedir. Yarım milyon insana pasaport vermeyen, ölümcül hastalara dahi yurtdışına çıkma yasağı koyan TC gibi bir ülkenin bu tür şeylerden bahsetmeye hakkı var mı? Kaldık tüm gelenler kendi istemiyle pasaport almakta ve elini kolunu sallayarak Türkiye'ye gelmekte. İnsanların kaçmaması için tüm hudutlarını mayınlarla döşeyen, ülkeyi yarı-açık cezavine dönüştüren TC utanmalıdır. Şimdi gelelim "göçü" gerçekten kimin kışkırttığına;

Bir kez göç olayı, uzun zamandan beri planlı bir şekilde CIA ve MİT tarafından hazırlanıyordu. TC'nin yetkilileri de bunu açıktan açığa her uluslararası toplantıda savunuyordu. Eylemleriyle, sözleriyle birzat Özal iktidarı bunun propağandasını yapıyordu. Buna boyalı basından örnek verirsek; Birkez Bulgaristan'dan kaçan halterci Naim Süleymanoğlu Türkiye'de bir bakandan daha fazla itibar gördü. Reklam şirketleri devreye girdi, firmalar bol keseden Naime mal-mülk verdi, Türkiyede halk aklıktan kırılırken Süleymanoğlu paraya boğuldu, kırallar gibi yaşatıldı ve bunun bolca reklamı yapıldı.

Yine Bulgaristan'dan gelen ve Turgut Özal'ın "manevi kızı" ünvanını alan Aysel, boyalı basın aracılığıyla şu çağırıyor: Gelin, Türkiye'ye gelin! Türkiye'de herkese ev de var iş de var. Soydaşlarımız Bulgarların söyledikleri yalanlara kanıp vazgeçmesinler. Burada yep yeni bir hayat sizleri bekliyor. Beni de Türkiye'ye gelirken korkutup vaz geçirmek istediler. Aç kalacağımızı, babamın beni okutmayacağını ileri sürdüler. Ama ne aç kaldım ne de okumam yarda kaldı.

Bulgarlara kesinlikle inanmayın ve anavatana gelmenin bir yolunu bulun. (Hürriyet 25 Haziran 1989)

Birincisi; Aysel hanıma basın aracılığıyla söylenen açık bir davettir. İkincisi; bu davet yalanla doludur. Bir tuzaktır. Çünkü Türkiye'de insanlar işsizlikten ve aklıktan sokaklara dökülüyor. Kürt "göçmen"ler tel örgülerle çevrilirken Bulgaristan'dan gelen göçmenlere fabrikalarda özel olarak iş yerleri açılıyor, hem de çok sayıda işçiyi işten attırarak. Üçüncüsü, Bulgaristan bu insanları zorla göndermiyor. Pasaport verirken bile onları Bulgaristan'da kalmaları için ikna etmeye uğraşılıyor. Onlara "gitmeyin aç kalırsınız" diyor. Ve gerçekleri söylüyor. Aysel hanım bu gerçeklerin farkında değil, boyalı basın da insanları kör zannedip bu çelişkiye bakmadan yaygara koparıyor. Peki insanları zorla yollayanlar, onları gitmemeleri için ikna etmeye çalışırmı? Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu beyler?..

Devam edersek, yine boyalı basın sık sık "Türkiye'ye gönderilmeyen soydaşlarımızın gönderilmesi için hükümetin girişimlerde bulunmasını istiyor". "Bulgaristanı telin" mitinginde, TC'nin Kültür Bakan'ı N.Kemal Zeybek şöyle diyor: "gerekirse Bulgaristan'daki kardeşlerimizin tamamını bağrımıza basarız. Ülkemiz zengindir." Aynı mitingde DYP adına konuşma yapan Hüsamettin Cindoruk "Gelin bu bayrak altında hepimize yer vardır" diyerek çağırısını yapıyor. Buna benzer örnekleri çoğaltmak mümkün.. Ancak bunlar bile bu insanları göçe kışkırtıp onları perişan edenlerin kimler olduğunu açıkça göstermektedir.

Bulgaristan'dan insan göçü Bulgaristan'ın yararına değildir. Bu göçler, Bulgaristan için de büyük zorluklar do-

OLUMLU BİR TOPLANTI

10. yılında daha güçlü bir Federasyon için

İsveç Kurdistan Dernekleri Federasyonunun 10. Kuruluş yılı ve Federasyonun yayın organı olan Berbang'ın yayına başlamasının 8. yılı münasebetiyle, Federasyon Başkanı Keya İzol, Genel Komite Üyesi Rıza Alan ve Berbang Redaksiyonu Üyesi S.Reving'in yaptığı çağrı üzerine 2 Temmuz 1989'da Federasyon lokalinde bir sohbet toplantısı yapıldı.

Toplantıya, değişik siyasi görüşleri temsil eden şahsiyetlerle, Federasyonun kuruluşundan ve Berbang'ın yayın hayatına başlamasından bugüne emeği geçmiş deneyim sahibi kişiler ve bazı yazarlar katıldılar.

Sohbet toplantısında; İsveçteki Kürt toplumunun durumu, Federasyon çalışmalarının olduğu merhale, Berbang'ın yayın politikası ve bunlara bağlı olarak Federasyonun ve Berbang'ın gelecekte daha verimli olabilmesi için yapılması gerekenler ele alındı. Bu konuda karşılıklı bilgi alış-verişi sağlandı.

Federasyon yöneticileri, çalışmalarında karşılaştıkları sorunları dile getirerek bunların ortak bir çalışmayla nasıl

aşılacağı tartışmaya sundular. Toplantıya katılanlar, sözkonusu sorunun aşılmasında ve Federasyonun daha sistemli çalışan bir kurum olarak geliştirilmesinde anlayış birliği içinde olduklarını belirttiler. Ve böylesi bir toplantının olumlu ve yararlı olduğunu vurguladılar.

üzerinde duruldu. Bu sorunların giderilmesi doğrultusunda görüş ve öneriler belirtildi.

Federasyon ile Kürdistan siyasi hareketleri arasındaki sıcak ilişki, devrimci dayanışma ve moral destek'in önemi vurgulandı.

Daha iyi bir Berbang için neler yapılması gerektiği konusunda somut öneriler sunuldu.

Toplantıya katılan arkadaşımız konuyla ilgili şu önerilerde bulundu:

1- Federasyon Kongresi 3 yılda bir yapılmalıdır.

2- Berbang Redaksiyonu Kongre tarafından seçilmeli; gerçekten bu görevi yapabilenler göreve talip olmalıdır.

3- TV ve Radyo'da Kürtçe program hakkı alabilmek için İsveç resmi ma-

kamlarıyla var olan ilişkiler geliştirilmeli.

4- İsveç halkına Kürt sorunuyla ilgili bilgi vermek için İsveççe bir dergi yayınlanmalı.

5- Berbang'da Demokratik kitle örgütlerinin yapısı ve işlevi üzerine makaleler yazılmalı.

6- Berbang'da Kürtçe'nin tüm lehçeleri (sorani dahil) latin alfabesiyle yazılmalı. Kürt dilinin birliği ve tek bir alfabenin kullanımının önemi ile ilgili paneller düzenlenmeli. Bu konuda tartışma başlatılmalı.

7- İsveç Kürdistan Dernekleri Federasyonu, çalışmalarını diğer Avrupa ülkelerindeki Kürt derneklerine örnek olmalı ve onların da bir çatı altında birleşmeleri doğrultusunda yapılan çalışmalara yardımcı olmalıdır. Her Avrupa ülkesinde kurulacak olan bu tür demokratik dernekler bir Konfederasyon çerçevesinde birleşmenin yollarını şimdiden döşemeli.

gurmaktadır. Bir çok fabrikada üretim düştü, kolhozlarda çalışan işçilere ihtiyaç duyuluyor. Bu boşluğu doldurmak için Bulgaristan yönetimi çalışma seferberliği ilan etti. Bulgaristan Halk cumhuriyetinde Ekonomi danışmanı olan Ivan Angelof bu durumu şöyle belirtiyor: "Ayrılanlar tarım ve endüstri alanında netelikli elemanlardı bu göç karşısında bu sektörlerde çalışma saatlerinin uzatılması gerekiyor hasat zamanında öğrenciler ve emekliler tarlarda çalışma çağırılacaktır. Bulgaristan Dış İşleri Bakan Yardımcısı İvan Ganev yaptığı basın toplantısında: "Türkiye'ye gidenler istedikleri zaman ülkelere geri dönebilecek turistlerdir" diyor. (24-haziran 1989 Hürriyet)

Evet bumudur insanları göçe zorlamak? TC Kürt mültecilerine çektiği

eziyeti Bulgaristan'dan gelen "soydaşlarına" çektiyse bu insanlar ikinci gün soluğu Bulgaristan'da alır.. Zaten tüm tantanalı karşılama törenlerine rağmen daha şimdiden geriye dönüşler başladı bile..Cicim ayları geçince geri dönüşler de artacaktır; bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

TC'nin göçü kışkırtma olayı yeni bir olay değil. Şoven duyguları kabardıkça veya kitleleri bu yönde uyarma ihtiyacı duyuldukça Bulgaristan türklere kullanılmıştır. 20 Ocak 1967'de Aziz Nesin bu göç olayı üzerine şöyle yazmış: "O zamanki politika gereğince (1960'lerden bahsediliyor, şimdiki politika da aynı-BN.) Bulgaristan'daki Türklere Türkiye'ye göç etmeleri isteniyor, bu yolda propaganda yapılıyordu. Bulgaristan'daki Türklere bütününe yakın çoğunluğu köylü ve çiftçidir. Bu yüz-

den Bulgaristan nüfusunun onda biri olan Türklere, Türkiye'ye göç etmesini Bulgaristan hükümeti istemiyordu. Türkiye'ye gitmemeleri için propaganda yapıldı, ama gitmeleri önlenmedi, engellenmedi, zorlanmadılar. Onbinlerce Bulgaristan Türk'ü pasaportlarını alıp evlerini mallarını satıp yollara düştüler." (Aziz Nesin Yön Dergisi sayı 199. Aktaran T.K. sayı 20)

Sonuç olarak bugün de uygulanan budur. TC kendi çıkmazından kurtulmak, ülkedeki sorunları unutturmak için şovenizmi körüklüyor. Burjuvazinin bu iğrenç politikasını açığa çıkarmak her fırsatta yüzüne vurmak ve kitleleri bu konuda duyarlı kılmak her ilericinin görevi olmalıdır.

MESUT BARZANININ STOCKHOLM TOPLANTISI

"Kürdistan'da savaş yüz yıl da devam etse Saddam'ın umurunda değil; Irak'ın içine kaydırmak gerekir"

Irak Kürdistanı Demokrat Partisi Başkanı Mesut Barzani 30 Haziran'da Stockholm'da kitleye açık bir bilgilendirme toplantısı yaptı. Toplantı tüm kürt yurtseverlerince ilgiyle izlendi. Oldukça kalabalık bir kitlenin dinleyici olarak katıldığı toplantı iki bölüm olarak devam etti. Birinci bölümde M.Barzani, Kürdistan'ın tarihi geçmişi ve şimdi içinde buldukları durumu anlattı. İkinci bölümde de dinleyicilerin yönelttiği sorulara cevap vererek olayları ve gelişmeleri aydınlatmaya çalıştı.

Kürdistan'ın tarihi gelişimini değerlendiren, eli kanlı Irak rejiminin politikasının kürt halkını eritip yok etmek olduğunu ve bunun Abdulkerim Kasım döneminden beri değişmediğini belirterek. "O dönemde de 23 kürt köyünü viran ederek bu işe başladılar. Bu politika hala devam ediyor. Ama kürt halkını yok edemediler ve mücadelesini durduramadılar" diyerek Saddam yönetiminin vahşetini şöyle dile getirdi:

"Günümüzde de saddam rejimi tüm barbarlığıyla halkımızı topraklarından koparmaya ve onları sürgüne yollamaya devam ediyor. Şimdiye kadar 4 bin köyü yıktı ve 40.000 kilometre karelik bir alanı boşalttı; halkı güneye sürdü. Bu konuda Avrupa ülkeleri duyarsız kaldı; hatta Saddam yönetimine yardımcı oldu. Eğer Avrupa ülkelerinin yardımları olmasaydı, Saddam rejimi kimyasal silahları elde edemezdi. Bir saat içinde 77 köyü yakıp yıkan Irak'ın, Birleşmiş Milletlerin üyesi olması tüm dünyanın bir yüz karasıdır. Irak isterse bugün de bizlere karşı kimyasal silah kullanır; çünkü dünyadan büyük bir tepki görmedi. Bu sessizlik Saddam'a cesaret veriyor. Düşmanın bu barbar saldırıları ve Kürdistan şehirlerine kadar vardığı sürgün politikasına karşı bizler de savaş politikamızı değiştirmek zorunda kaldık. Askeri güçlerimizi küçük gurupla-

ra bölerek partizan savaşına yöneldik. Bundan sonra savaş Arap şehirlerine kaydırmak zorundayız. Bu halıyla savaş Kürdistan'da yüz yıl da devam etse Saddamın umurunda değil; bu nedenle savaş, Saddam'ı rahatsız edecek yerlere kaydırmak gerekiyor" dedi.

Mesut Barzani konuşmasında, Kürdistan'ın dört parçasındaki politik hareketlerin dayanışmasına büyük önem verdiklerini belirterek; örgütlerarası kardeş kavgası üzerine de şunları belirtti:

"Eskiden kürt örgütleri arasında meydana gelen çatışmalardan dolayı bugün hiç kimse memnun değildir. İç çatışmalar bize çok büyük zararlar verdi. Eğer bu çatışmaları önleyip, 1980'de İran-İrak arasındaki savaşın başladığı dönemlerde, Kürdistanı bir cephe kurabilseydik, durum bugün böyle olmazdı."

Toplantının ikinci bölümünde, dinleyiciler tarafından sorulan sorular M.Barzani tarafından büyük bir olgunlukla alçakgönüllülükle cevaplandırıldı. Sovyetlerin Kürtlerle ilgili politikaları üzerine sorulan bir soruya; "Sovyetler bugün bize yardım etmeseler bile; inanıyoruz ki, yarın edecekler. Biz sovyetleri kendimize dost olarak görüyoruz." diye cevap verirken; şimdiye kadar herhangi bir ülkeyle stratejik dostluk ilişkisine girilip girilmediği sorusuna da "Malesef hayır. Ancak bazı ülkelerle dostluk ilişkilerimiz vardır, bunlar stratejik dostluklar değildir." diye yanıt verdi.

Arap ülkeleriyle ilgili, Arap ülkelere yönelik eleştiriyi de içinde barındıran bir soruda, özellikle Halepçe katliamı sonrasında Saddam rejimine yardım eden Arap ülkelerinin durumuyla ilgili sorulan soruya, Barzani: "Kuşkusuz Arap ülkeleri bize yardım

etmediler. Ama şunu iyi bilmeliyiz ki, bu Arap ülkelerinde iktidarda olanlar kim? Onlar, yani bu ülkelerde iktidar olanlar, sadece bizim düşmanımız değil; kendi halklarının da düşmanlarıdır. Fakat diğer yanda, Arap demokratik, ilerici ve komünist hareketleri; Filistin ilerici hareketleri Halepçe katliamını protesto ettiler. ve tüm bu ilerici hareketler bizim dostumuzdurlar. Kendi meselemizi Kürt ve Arap halkları arasındaki bir düşmanlık şeklinde ortaya koyamayız. zaten düşman bunu körüklüyor, düşmanlığı halklararası bir düşmanlık şeklinde göstermek istiyor." diye cevapladı.

İ-KDP ile I-KDP arasında geçmişte var olan gerginlik ve hoşnutsuzlukla ilgili sorulan bir soruya da; "Biz bu tür sorunları çok gerilerde bıraktık. Şimdi böylesi bir problemimiz yoktur. Biz Kürt hareketleri arasındaki dayanışmaya büyük önem veriyoruz." diye cevap veren Barzani, toplantıyı bitirirken, dinleyicilere ve Avrupa'daki tüm kürtlere yönelik şu çağrını yaptı: "sizler çalışmalarınızla ve yardımlarınızla peşmergelere moral vermelisiniz. Çocuklarınızın kürt kültürünü alarak büyümelerine çalışmalıyız. Onlara yurtseverlik duygularını verip yetiştirmelisiniz."

KÜRDİSTAN TARİHİNDEN BİRKAÇ SAYFA

12

Kürt dili-Edebiyatı ve kültürü üzerine (3)

KAMURAN ALİ BEDİRHAN
(21.08.1895- 04.10.1978)

Çağdaş Kürt bilginlerinden biri olan Kamuran Ali Bedirhan, 21 Ağustos 1895 yılında İstanbul'da doğdu. K.A.Bedirhan, çok geniş bir çevreye sahip kalabalık bir ailenin ferdiydi. Cizirê-Botan Emirliğini yapan Bedirhanlar Kürdistan'daki çeşitli başkaldırlara öncülük etmiş ve bu yüzden de 1847'de Girit'e sürgün edilmişlerdi. 14 yıl kadar Girit'te sürgünde kalan Bedirhanlar, daha sonraları Suriye'ye yollandılar ve bütün mallarına el konuldu. Ancak, Padişah II.Abdulhamit tahta geçince, Bedirhanların sürgünlerini kaldırdı; fakat onların bir daha evlerine dönmelerine izin vermedi. Onları İstanbul'a getirtip oraya yerleştirdi. İşte böyle bir ailenin çocuğu olan K.A.Bedirhan'da bu nedenlerden ötürü İstanbul'da doğdu.

Bedirhan Paşanın 34 hanımından 99 çocuğunun olduğu söyleniyor. Kimileri de Bedirhan Paşanın çocuk sayısını 54, 65 ve 90 olarak belirtiyorlar. Bedirhan paşa 1868'de Şam'da vefat etti.

İlk öğrenimini İstanbul'da yapan K.A.Bedirhan 1912'de başlayan Balkan savaşına subay olarak katılmıştır. Ancak burada bir noktayı da belirtmek gerekiyor. K.Bedirhan'ın Balkan savaşına katılması doğru ise (hem de subay olarak), doğum tarihinin yanlış olması

gerekir. Çünkü onun doğum tarihi olan 1895 tarihi dikkate alınrsa 17-18 yaşlarında olması gerekir ki, bu yaş subaylık için yeterli olmasa gerek. Onun bu durumunu göz önünde bulundurarak en az 5-6 yaş daha büyük olması gerekir.

I.Dünya savaşından sonra, ittihat ve terakkicilerin ikiyüzlü, sahte ve ırkçı politikalarını gören Kürt yurtseverlerinden önemli şahsiyetler, siyasi faaliyetlerini özellikle İstanbul'da yoğunlaştırdılar. Çeşitli dernekler kurdular, yayımlar çıkardılar. Bu faaliyetlerden biri 1918-1919'da yayınlanan "JİN" dergisidir. K.Bedirhan o dönemlerde çok genç olmasına rağmen, Kürtlerin siyasi ve yayın alanındaki tüm çalışmalarına katılmıştır. K.Bedirhan'ın JİN dergisiyle "Serbesti" gazetesinde yazılar yazdığı ve ABD Cumhurbaşkanı "Wilson prensipleri" gereğince Kürt halkının ulusal haklarının verilmesinin gerekliliğini vurguladığını görüyoruz.

1919'un yaz sonlarında K.Bedirhan, Celalet Bedirhan, Ekrem Cemil Paşa ve bazı arkadaşları Akdeniz yoluyla Halep'e geçip oradan Malatya'ya geliyorlar. O dönem, Malatya mutassarı olan Bedirhanlardan Halil Rahmi onları karşılıyor. Aynı günlerde Mus-

tafa Kemal de Sivas Kongresini toplamakla uğraşıyordu. Bedirhanların geldiğini öğrenen M.Kemal, onların üzerine asker yollayıp yollarını kesti; Mustafa Kemal'in Kongre gerçekleştirmesini engellemek ve Kürtlerin ona destek vermemelerini sağlamak için o yöreye giden Bedirhanlar bunun üzerine, amaçlarına ulaşmadan İstanbul'a geri dönüyorlar.

Mustafa Kemal, Anadolu'yu ve Kürdistan'ın bazı bölgelerini işgal eden güçlere karşı, Kürtlerle birlikte yürüttüğü savaş kazandıktan bir süre sonra, Kürtlere artık ihtiyacı kalmadığından, Kürtlere sırt çevirmekle kalmadı, mızrağın sivri ucunu bu kez de Kürtlere yöneltti. Bedirhanlardan Emin Ali ile oğulları Süreyya, Kamuran ve Celalet'in asılma emrini verdi. Bu yüzden ülkeyi terk etmek zorunda kalan Bedirhanlardan Emin Ali ile oğulları Süreyya Mısır'a kaçtılar. Kamuran ile Celalet ise Almanya'ya gittiler. Kamuran Bedirhan, Almanya'nın Leipzig kentinde Hukuk doktorasını tamamladıktan sonra Beyrut'a Gelip Avukatlık yapmaya başladı.

Kamuran Bedirhan, Avrupadan döner dönmez, Ortadoğu'da bulunan önemli Kürt şahsiyetleriyle ilişki kurdu. Ağrı Hareketini organize edecek

olan "Hoybun"un kuruluşuna önder bir kadro olarak katıldı. Hoybun'un çalışmalarını yürütenlerden biri oldu.

K.Bedirhan, Beyrut'ta bir yandan avukatlık yaparken, diğer yandan da siyasi ve yazım konusundaki çalışmalarını yürütüyordu. K.Bedirhan, Beyrut'ta 3 Mayıs 1943'te "Roja Nu" gazetesini yayınlamaya başladı. K.Bedirhan'ın Kürtçe-Fransızca olarak haftada bir yayınlanan bu gazetesinin son sayısı olan 73.sayısı 13 Mayıs 1946'da yayınlandı. K.Bedirhan, çıkardığı bu gazetede, Kürt halkının yaşamı, tarihi, folklorü, dili gibi değişik konuları işlerken, Kürdistan ulusal demokratik mücadelesine önemli hizmetler sundu. Diğer taraftan da O, Fransızca olarak da Kürt halkının istemleri ve mücadelesini Avrupa Kamuoyuna tanıtmakla uluslararası kamuoyu oluşturmaya çalıştı. Kürt dili, edebiyatı ve araştırmacılarının önderlerinden olan K.Bedirhan, Kardeşi olan Celadet Bedirhan'ın çıkardığı "Hawar" ve "Ronahi" dergilerinde de değişik konularda yazılar yazdı. K.Bedirhan, yine Beyrut'ta "Ster" dergisini de çıkardı. İlk sayısı 6.12.1943'de çıkan Ster'in toplam üç sayısı yayınlanmıştır.

1947'de Fransa'ya gidip yerleşen K.Bedirhan, orada "Kürtçe Araştırma ve İnceleme Kurumu"nu kurdu ve sorumluluğunu üstlendi. Kamuran'ın yöneticiliğini yaptığı bu kurum "Buletin du Centre d'Etudies Kurdes" (Kürt Araştırma Merkezi Bülteni) adında bir bilgilendirme bülteni çıkardı.

K.Bedirhan 1948'de ABD'ye giderek, Birleşmiş Devletler genel Sekreterliğine bir Memorandum (Kürtlerin genel sorunlarıyla ilgili bir rapor) sundu. (bak. Azadi, s.4, Kanun 1978)

K.Bedirhan Paris'te "Yaşayan Doğu Dilleri Okulu"nda Kürtçe üzerine dersler verdi. Kürt dili ve kültürü üzerine çalışmalarını yoğunlaştırdı. Kürtçe alfabe, Kürtçe grameri ve Fransızca-Kürtçe, Kürtçe-Fransızca sözlüğü gibi birçok konuda araştırma yaptı, eserler bıraktı. O, sadece önemli bir Kürt dilbilimcisi, edebiyatçısı değil; aynı zamanda bir şairdi de. Kürtçe ve Fransızca birçok şiir de yazan K.Bedirhan, 1954'te Polonyalı Nathalie d'Ossovetzky ile evlendi.

Kürt dili, edebiyatı ve literatürüne

ölmez hizmetler sunan K.Bedirhan, 1961'de Irak Kürdistan kurtuluş hareketi lideri M.Mustafa Barzani ile ilişki kurduktan sonra, Irak KDP'nin aktif bir üyesi sıfatıyla Avrupa temsilciliği konumunda görev yaptı; Güney Kürdistan'daki peşmergelerin silahlı savaşımını dünya kamuoyuna duyurmaya çalıştı. K.Bedirhan, hanımıyla birlikte 1970'te Irak Kürdistan'ına gitti ve bir süre orada kaldı.

Kürdistan Kurtuluş hareketinin önder bir bilim adamı olan Kamuran Ali Bedirhan, 4 ekim 1978 yılında Pariste yaşama veda etti. Onun vasiyeti üzerine cesedi, "Bilimsel Araştırma" amacıyla Paris Tıp fakültesine verildi. Ana dili Kürtçe'den başka; Arapça, Türkçe, Almanca ve Fransızca bilen ünlü Kürt bilgini K.Bedirhan, çoğunlukla Kürtçe ve Fransızca olan çok sayıda eser bıraktı. Eserlerinin az bir kısmı henüz yayınlanmamış durumdadır.

K.Bedirhan'ın yayınlanan eserleri şunlardır:

- 1- Alfaba min (benim Alfabem) Hawar yayınları, Şam 1938. 32 sayfa
- 2- Lanque Kurde, Paris-1953, 253 sayfa
- 3- La Queztion Kurde, Paris-1959
- 4- Le Kurde Saus Paine, Paris-1965, 172 sayfa.
- 5- Der Adler Von Kurdistan, Posdam-1937.
- 6- Destpêka xwendina, Paris-1975, 165 sayfa
- 7- La Lyre Kurde, Le Calveire du Kurdistan (Fransızca şiirler)
- 8- Çarinen Xeyam
- 9- Dîlê Kurên Min, Hawar kitaplığı
- 10- Alfabeya Kurdi, Hawar kitaplığı.
- 11- Xwendina kurdi, Hawar kitaplığı, Damascus-1938
- 12- Dersên şerietê, Hawar kitaplığı.
- 13- Proverbes Kurdes (Metheloken Kurdi), Lucy Paule, Margueritte ve K.Ali bedirhan, Paris-1937
- 14- Le roi du Kurdistan (Qurale Kurdistanê), K.Bedirhan ve Adolphe de falgerol, Paris-1937
- 15- Der adler von Kurdistan (eyloye Kurdistane), K.Bedirhan ve Herbert Örtel, Berlin-1937
- 16- Edirne sükutunun iç yüzü, Celadet Bedirhan ile birlikte Serbest yayınları.
- 17- Der Schnee Des liches (Berfa

Ronahiye), Kürtçe şiirler, K.Bedirhan ve Dr.Curt Wunderlich, Berlin-1937

18- Ji tefsira Kuranê, Paris-1971

19- Le Dossier du Kurdistan du Sund (Dosya Kurdistanı başur) Paris-1965

20- Ferbuna Xwendina Kurdi Paris-1968, 61 sayfa.

21- Türkçe izahlı Kürtçe gramer, 2.baskı Ö.Yay. İstanbul. 1977

22- Zımane mader la langue materielle, Alphabet et lectures Kurdes, Paris-1965

23- Zımanê Kurdi, Gramera Kurdi-Tırki, K.Bedirhan ve S.Şivan, Kawa Yay.1976 İstanbul.

24- Nivisa Min, mon livre cours pratique de la langue kurde, Paris-1965

25- Livres scolaires Kurdes, Damascus-1937

26- Le Calveire du Kurdistan (Fransızca şiirler) Paris.

Kamuran Bedirhan'ın yayınlanmayan eserleri de şunlardır.

- 1- Ferhenga Kurdi-Fransızı
- 2- Ferhenga Fransızı-Kurdi
- 3- Tefsira Kuranê (sadece bazı sureler yayınlanmış)
- 4- Car Incil. (Bak Roja Nu yeni basımı, Jina Nu yay. Şubat 1986-Upsala)

EREB ŞEMO

(1898-1978)

Ereb Şemo Şamilov, 1897'de Kars'a bağlı Susis köyünde dünyaya gelmiş. Erebe Şemo'nun çocukluğu ve gençliği yoksulluk içinde geçti. Bu zorluklar içinde yaşayan Erebe Şemo, okumayı ve çalışmayı birlikte yürütmek zorunda kaldı. Bu yüzden O, birçok yerde çobanlık, ırğatlık, vb. işlerle uğraştı. Bir taraftan da O, bu dönemlerde birkaç dil öğrendi. Erebe Şemo'nun öğrendiği diller şunlardır: Ermenice, Rusça, Türkçe ve Hurumca. Erebe Şemonun birkaç dil bilmesi, çalışma alanında ona birtakım avantajlar sağlıyordu. Bu yüzden O, 1914-16 yılları arasında kazakların yanında tercümanlık yaptı. Erebe Şemo, demiryollarında çalıştığı 1916 yıllarında bolşeviklerle tanıştı ve daha sonra onlar arasına katılıp birlikte savaşa katıldı. Halk arasında, askerler arasında parti bildirilerini dağıtarak, partinin propağandasını çeşitli şekillerde yaptı.

Ereb Şemo, Bir mitingte, askerler

karşısında yaptığı bir konuşmadan ötürü tutuklanır ve Sarıkamış cezaevine konur. O, Sarıkamış cezaevinden çıktıktan sonra, parti direktifiyle köyüne gider ve orada, köylüler arasında parti çalışmasını yapar. Ne var ki, köyde de askerler peşini bırakmaz ve sonunda sıkışık durumda kalınca, gizlice Stavropol'e geçer. daha sonraları ise Erebe Şemo, resmen kızıl orduya ve partizan savaşına katılır ve 1918'de bolşevik parti üyeliğine kabul edilir.

1920'de Moskova'da yüksek öğrenime başlayan Erebe Şemo, iki yıllık eğitimini bitirdikten sonra 1924 yılına kadar orada çalışır.

Erebe Şemo, 1924 yılında Ermenistan'a döner ve orada Kürt köylüleri arasında bolşeviklerin sosyalizmi inşaya yönelik ekonomik, sosyal, kültürel çalışmalarını yürütür. O dönemlerde Komünist partinin Ermenistan şubesinin Kürt köylerinde düzenlediği çok sayıda seminerin düzenlenmesi ve gerçekleştirilmesinde aktif olarak görev alır.

Erebe Şemo'nun yardımcılarıyla bir grup Kürt öğrenci Leningrad'daki Doğu Enstitüsüne 1928 yılında yollandı. Öğrenimlerini bitiren bu öğrencilerin bir kısmı araştırmacı ve bilim adamı oldu.

1929 yılında H.A.Orbeli'nin başkanlığında Erebe Şemo ile İ.Marogulov, latin harfleriyle Kürtçe alfabeyi hazırladılar. 1931'de yine Erebe Şemo'nun öncülüğünde Kafkasya'da Kürtçe Pedagoji okulu açıldı. Bu çalışmalar sayesinde birçok Kürt genci yetişti, Kürt sorunu aydınlandı. Aynı yıl Erebe Şemo, Leningrad Enstitüsü Filozofi ve Dil Bilimi bölümlerinde doçent olarak Kürtçe dersleri verdi. Bu değerli çalışmalarıyla O, birtaraftan bilimsel çalışmalarını yürütüyor; öbür taraftan da Kürt gençlerinden birçok kadro yetiştiriyordu.

Erebe Şemo, Kürtçe yayın çıkarma çalışmalarına da katıldı ve bunun ürünü 1930 yılında aldı. "Riya Teze" (yeni yol) gazetesi Kürtçe olarak yayın hayatına girdi. Aynı yıl içinde Erebe Şemo'nun 3 eseri yayınlandı: "Emre Lenin" (Leninin Yaşamı), "tariha şoreşa Oktobré" (Ekim devrimi tarihi) ve "Qolhoz u kara wê ji Gundıyan ra" (Kolhoz ve köylülere faydası)

Erebe Şemo 1934'te Erivanda yapılan ilk Kürdoloji konferansına katıldı. Dil bilimcisi de olan Erebe Şemo, Qanade Kurdo ve İshak Sukerman'la birlikte Kürtçe gramerinin düzenlenmesi çalışmalarına katıldı.

Çağdaş Kürt Romanının öncüsü olan Erebe Şemo, dört roman yazdı ve Kürt edebiyatına önemli katkılarda bulundu. Erebe Şemo'nun Kürt dili ve edebiyatına kazandırdığı romanları şunlardır:

1- Şivane Kurd (Kürt çobanı): Erebe Şemo'nun bu romanı, aynı zamanda ilk Kürt romanıdır ve ilk kez 1935'te Erivan'da yayınlandı. Rusça, Fransızca, Almanca, Arapça, Gürcüce ve Türkçe dillerine de çevrilip yayımlanan bu roman, yazarın otobiyografyasını işlemektedir. Bu roman Erivan'da 1958'de **Berbang** adı altında ikinci kez yayınlandı. Romanda Erebe Şemo ve Kürt halkının büyük ekim devriminden önceki yaşamıyla devrim sonrası yaşamı mukayese edilmektedir. Romanda Erebe Şemo'nun çobanlıktan Üniversite öğretim üyeliğine nasıl yükseldiğini, yazarın başından geçen olayları görmek mümkündür. Bu yüzden bu roman, aynı zamanda tarihsel bir belgedir de. (bak. E.Şemo, Şivane Kurd, Özgürlük Yolu Yay.1978 İstanbul)

2- Dımdım: Erebe Şemo'nun bu ikinci eseri 1966'da yayınlandı. Ermenice ve Rusça'ya da çevrilen bu roman, 1984'te İsveç'te Roja Nu yayınları tarafından Kürtçe olarak yayınlandı. Bu tarihi romanda Kürdistan'daki önemli direnişlerden biri olan **Dımdım kalesi direnişi** dile getirilmektedir.

3- Jiyana Bextewar (Mutluluk Yaşamı): 1969'da yayımlanan bu romanın konusu da, Kürtlerin yakın geçmişini kapsıyor. Kürtlerin, sömürgeci Türk devletinin zulmünden kaçıp, Kafkasya'ya nasıl göç ettikleri, Büyük Sosyalist Ekim devrimine nasıl katıldıklarını ve devrimden sonraki yaşamlarını anlatıyor.

4- Hopo: Büyük Ekim Devriminden sonraki dönemde Kürtlerin yaşamı, Kolhozların, ekonomik durumun nasıl yükseldiği, sosyalizmin genel kazanımları anlatılıyor bu romanda.

Yukarıda kısaca bahsettiğimiz bu eserler dışında Erebe Şemo, "Ermenis-

tan Kürtleri" adlı bir senaryo da yazmıştır. O, aynı zamanda Kürt dili ve Feodalizm üzerine araştırma yazıları da yazmıştır.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Devleti, bu ünlü yazar ve eski Bolşevik olan Erebe Şemo'ya "Kızıl Bayrak" ve "Halkların Kardeşliği" nişanlarıyla birçok madalya verdi.

Kürt halkına önemli bir hazine bırakan Erebe Şemo, 1978 yılında aramızdan ayrıldı.

QANATE KURDO (1909-1985)

Sovyet Kürtlerinin yetiştirdiği ünlü Kürt dilbilimcilerinden olan Qanatê Kurdo, 1909'de Kars'a bağlı Susuz nahiyesinde doğmuş, Qanat'ın ailesi 1918 yılında göç edip Ermenistan'a yerleşiyor.

Yoksul bir ailenin çocuğu olan Qanat, bir taraftan ayakbaşı boyacılığı yaparak ailesinin geçimine katkıda bulunuyor; diğer taraftan da tahsilini sürdürüyordu. 1928 yılında Leningrad'ta fakülteye başlayan Qanat, 1938'de öğrenimini bitiriyor. Doğu bilimleri uzmanı olan Qanat'ın öğretmenleri Y.N.Mar, İ.A.Orbeli ve A.A.Freyman, fakültede öğretim görevlisi olması için yer verirler. Böylece fakültede işe başlayan Qanat ilk elde Kürt dili üzerinde araştırmalarını geliştirerek "**sazmaniya çekırna fêlên bargaran di zmane Kurdi da**" (Kürt dilinde düzensiz fiillerin yapılaş düzeni) adlı eserini yayınladı.

1959 yılında Leningrad'da açılan Kürtçe bölümü sorumluluğunu büyük Doğu bilimcisi İ.A.Orbeli üstlenir. Orbeli, 1961'de ölünce, yerine öğrencisi Qanatê Kurdo bu kürsünün başkanlığını üstlenir. Qanat, öldüğü güne kadar, yaklaşık 24 yıl bu görevi yürüttü.

Qanatê Kurdo 1960'da SSCB'de yayın plan "Dünya Doğu Bilimcileri Kongresi"ne katılır ve bir rapor sunar.

1970'ten sonra Irak'taki Kürt Akademisi öğretmenliğine Qanat atılır. Qanatê Kurdo öldüğü döneme kadar, yani 15 yıla yakın bir süre Irak Kürdistanında Kürt kültürüne önemi katkılarda bulundu.

Türkiye Kürtleriyle de ilişkiler için

Devamı sayfa 15'te

Toplumsal üretim sürecinin temel yönleri

Toplumsal üretim süreci maddesel değerlerin üretimi, dağılımını, değişimini ve tüketimini kapsar. Üretim sürecinin bu evreleri birbiriyle sürekli, karşılıklı etkileşim içerisinde bir bütün oluşturur. Ve toplumsal üretim sürecinin temel yönlerini belirler. Maddi üretim, bir defalık bir eylem olmadığı, sürekli tekrarlandığı ve yenilendiği için, yeniden üretim süreci olarak da bilinir. Bundan ötürü, tüm iktisadi (ekonomik) yaşam, toplumsal üretim sürecine dayanır. Toplumsal üretim süreci, iktisadi yaşamın temelidir.

Toplumsal yaşam kaynağı olan, maddesel değerlerin üretimi, süregen olmak ve sürekli yenilenmek durumundadır. İnsanlar, kendi ihtiyaçları olan, gıda, giysi, konut, kültürel ve başka değerleri sürekli tüketmek durumunda kaldıkları için, üretime de ara veremez, durduramazlar. Sürekli üretmek ve kendi ihtiyaçlarını karşılamak zorundadırlar.

Ürün üretildikten sonra dağılmalı, değişmeli ve tüketilmelidir. Ama bu son noktaya ulaşmadan önce, yaratılan ürünün dağılıma ve değişime girmesi gerekiyor. İnsanlar, insan toplumunun ilk aşamasında, üretici güçlerin gelişmesi ve toplumsal işbölümünün değişmesiyle birlikte, emek ürünlerini değiştirmeye başladılar. Kollektif emek ürünlerinin dağılımı da gerekli duruma geldi. Ürünlerin dağılımı, önceleri eşit bir şekilde, ilkel bir komün ya da kabilenin kendi içinde yapıldı. Daha sonraları ürünlerin dağılımı, eşitlikten uzak üretim tarzının yasalarına uygun bir şekilde gerçekleşti. Dolayısıyla artık-ürün'e, üretim araçlarına sahip olan ve başkalarının emeğini sömürenler sahip çıktı. Kölelikte, feodalizmde ve kapitalist toplumda durum budur. Yalnızca sosyalist toplumda ürünler, herkesin üretime katkısına göre "herkesten yeteneğine göre, herkese çalıştığı kadar" ilkesine göre dağıtılmaya başlandı.

Toplumsal yeniden üretim evreleri de diyebileceğimiz üretim, dağılım, değişim ve tüketimi karşılıklı bağlantıları içerisinde ele alalım.

Üretim ve Tüketim

Üretim ve tüketim, toplumsal yeniden üretimin başlangıç ve bitiş evreleridir. Üretim: ihtiyaçlara cevap veren şeyleri, yani belli bir ürünü tüketilmek üzere meydana getirir. Toplum içinde üretilen tüm ürünler gereksinmeleri karşılamaya ayrılır. Bunlardan bir kısmı, doğrudan tüketilir; diğerlerinde ise, üretim aracı olarak yararlanır. Ama kullanılan üretim araçları da süreç içerisinde tüketilmektedir. Yıpranmakta, evrenin unsurları haline dönüşerek dağılmaktadır. Böylece bütün ürünler iki gruba ayrılır; üretim araçları, tüketim malları. Ürünün kullanımını belirleyen şey, onun özüdür. Yine de bazı ürünler, bazan dolaysız tüketim, bazan da üretim için kullanılır. Örneğin: kömür ve elektrik enerjisinden bazen konutların ısıtılıp aydınlatılması, bazan da fabrikalarda makinelerin devinimi için yararlanılmaktadır. Buna göre tüketim: kişisel ve üretici tüketim olmak üzere ikiye ayrılır. **Kişisel tüketim:** Asıl tüketimi oluşturur. Ürünün toplum üyelerinin kendi gereksinimlerini karşılaması için tüketilmesi demektir. Ürünün, yani insanlar tarafından tüketilmesi demektir. **Üretici Tüketim** ise: başka ürünleri üretmek için mamul ürünün kullanılması, yani onun yeni bir üretim süreci içerisinde tüketilmesidir. Kısacası, üretim amacıyla tüketim demektir. Üretici tüketim üretim sürecinin kendisidir.

Üretim ve tüketim birbirine sıkıca bağlıdır. Bu karşılıklı bağlantıda üretim bağlayıcı bir rol oynar. Üretim, tüketimin gerekli önkoşulunu hazırlar, kişisel ve üretici tüketim maddelerini yaratır. Tüketimin hacmini ve yapısını belirler. Çünkü daha önceden üretilmiş olan şeyleri tüketmek mümkün-

dür. Üretim, tüketimi hızlandırır ve yeni ürün ihtiyacının gereksinimini doğurarak, üretim tarzının kendisini belirler. Tüketim ise, üretimin doğal nihayi amacıdır ve onun tamamlanmasıdır. Üretimin büyümesini ve yetkinleşmesini sağlar. Ürünlerin tüketimi, yeni bir gereksinimi doğurur. Yeniden üretimin bu iki zıt evresi arasında karşılıklı bağlantıyı belirten Marks şöyle diyor: "Üretim olmadan tüketim olmaz, ama tüketim olmadan üretim olmaz. Çünkü bu durumda üretim yararsız olacaktır."

Üretim sürecinin bu iki zıt evresi arasında karşılıklı bağlantı ve bağımlılığa karşın, aralarında bir çelişki vardır. Kapitalist toplumda, yoksulluk, çalışan kitlelerin tüketimini büyük oranda sınırlar. Üretilen malların pazarlanmasında karşılaşılan olanaksızlıklar, üretim akışında devresel kesintiler meydana getirir ve fazla üretim bunalıma yol açar. Dolayısıyla, üretim ve tüketim arasındaki karşılıklı bağlantı ve bağımlılık rastlantısalıdır. Çalışan kitlelere zarar ve acılar veren yıkıcı bir güç işlevi görür. Sosyalist toplumda ise, üretim ile tüketim arasındaki karşılıklı bağlantı ve bağımlılık, tamamiyle farklı bir şekilde ortaya çıkar. Bu sosyalist bir toplumda, üretim ile tüketim arasında çelişkilerin olmadığı anlamına gelmez. Çelişkiler ortaya çıktığı zaman toplum, planlı ve zamanlı önlemler olarak, üretim ile tüketim arasında dengeli orantılar kurar. Çalışan insanların, sürekli artan maddi standart ve alım gücü üretimin gelişmesini canlandırır. Toplumu, fazla üretimden kaynaklanan bunalımlara, işsizlik ve yoksulluğa karşı korur. Sosyalizmde tüketim maddeleri üretiminin hızla büyümesi, halkın artan ihtiyaçlarını eksiksiz karşılamayı amaçlar.

Dağılım

Dağılım, üretim ile tüketime sıkıca

Devamı sayfa 15'te

Barış mücadelesi ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarının reddimidir?

Murat BAYIK

Toplumların tarihi sınıf mücadeleleri tarihidir. Her toplumda ezenlerle ezilenlerin birbirilerine karşı savaşları vardır. Bu çatışmalar günümüze kadar devam edegelmiştir. Dünyada sınıfsız toplum yaratılıncaya kadar da devam edecektir. Üretim araçlarını ellerinde tutan egemen sınıflar, bu egemenliklerinin devamı için her zaman toplumun diğer kesimlerini baskı altında tutmuş ve onu ezmeye çalışmıştır. Her başkaldırı kanla bastırılmak istenmiştir. Bu nedenle toplumsal değişimler sancılı ve zoru dayanarak oluşmuştur.

Konuyla ilgili Lenin, haklı ve haksız savaşları ayırmak gerektiğini belirterek, halklar arasındaki haksız savaşları "Barbarlık" ve "Canavarlık" olarak nitelerken; haklı savaşlar için: "Sınıfları ortadan kaldırmadan ve sosyalizmi kurmadan savaşların ortadan kaldırılmasının olanaksızlığını ve iç savaşların örneğin ezilen sınıfların ezene, kölenin köle sahiplerine, serflerin torak beylerine, üretli işçilerin burjuvaziye karşı verdikleri savaşların haklılığını, ilerici niteliğini ve gerekliliğini tamamen kabul ederiz..." (Sos. ve Savaş S.11)

Alıntıdan da anlaşılacağı gibi devrimciler, haklı ve haksız savaşları birbirinden ayırmak haklı savaşları desteklemek ve halklar arasında düşmanlığı yaratan haksız savaşlara karşı koynak zorundadırlar. Bu haksız savaşları iç savaşa çevirerek burjuva iktidarını yıkmaya ve halklar arasında barışı sağlamaya çalışırlar. Bir bütün olarak dünyayı kasıp kavuran I.Emperyalist paylaşım savaşında Lenin'in bolşevik partisinin yaptığı da bu oldu. I.Paylaşım savaşı sırasında Rusya'yı halklar hapishanesine çeviren Rus çarları, kendi sömürü alanlarını genişletmek için, diğer ülkelere savaş açarken, Lenin'in parolası: "kendi sınıf kardeşlerinize karşı savaşmayın" oldu. İşçi sınıfını ve yoksul köylülüğü özgürlük ve barış şiarı etrafında toparlayan bolşevik

partisi Lenin'in önderliğinde 17 Ekim devrimini başardı. Yine aynı dönemde sınıf savaşımını terk edip kendi burjuvazisinin yanında yer alanlar ve savaşı körükleyenler de oldu. Günümüzün sosyal demokratları o günden bu yana kendi burjuvalarının yanındalar. Bunlar bilinen şeylerdir. Ancak, hala kendisine komünist ismini takıpta burjuvazisiyle uzlaşma uğruna tüm haklı savaşları görmezden gelen, sınıf savaşımını rafa kaldıranların açık yüzlerini de kitlelere göstermek gerek.

Günümüz dünyasında Asya, Ortadoğu, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin birçoğunda karşı devrimci güçlerle devrimci güçler arasında savaş, kıyasıya devam ediyor. Emperyalizme, sömürgecilğe ve faşizme karşı; ulusal ve sosyal kurtuluş savaşı veren bu güçleri desteklemek her ilerinin vazgeçilmez görevidir. Sömürgeleştirilen, faşizmin baskısı altında inleyen bu halkların başka çareleri yoktur. Yaşamın tek garantisi savaşmaktır. Böylesi savaşlara karşı olmak, o halkların tarih sahnesinden silinip gitmesini onaylamakla eş anlamlıdır.

Böylesi haklı savaşları desteklemek ve haklı olandan, ezilen kesimden yana tavır almak devrimcilerin görevidir. Burjuvaziyle uzlaşma vaizleri vermek komünistlerin işi değildir. Yine Lenin'in belirttiği gibi; "emperyalizm var oldukça savaşlar kaçınılmazdır". "Ancak biz tek tek ülkede değil, bütün dünyadaki burjuvaziyi devirir, yener ve onları mülksüzleştirirsek, savaşlar olanaksız duruma gelir. Ve bilimsel açıdan şu en önemli şeyi görmezlikten gelmek ya da önemsememek, son derece yanlış bir tutum olacaktır. Burjuvazinin direncini kırmak, sosyalizme geçişte bu en güç ve en büyük savaşımı gerektiren bir görevdir. 'sosyal' vaazlar veren oportünistler, geleceğin barışçıl sosyalizm hayallerini kurmaya her zaman hazırdırlar. Ama bunları devrim-

ci sosyal demokratlardan (komünistler-H.G) ayıran şey, bu güzel geleceğe kavuşmak için gerekli çetin savaşlar ve sınıf savaşları üzerine kafa yormaya yanaşmamalarıdır. (Lenin- Sos. ve Savaş s.62)

Tarih bize, güzel günlere varmanın rahat olmadığını gösteriyor. İşçi sınıfı ve sömürge halklar hiçbir zaman kendi kanını akıtmakta isterik değildir. Ama emekçilere ve ezilen halklara savaş dayatan her zaman egemen güçler ve sömürgeciler olmuştur. Sömürge uluslar ve işçi sınıfı var olmak için savaşmak zorunda kalmışlardır. Bu anlamda bu savaşlar haklı ve kutsaldır.

Bugün dünyamızda yürütülen barış savaşımını bu açıdan ele almak ve değerlendirmek gerekir. Komünistler kuşkusuz barıştan yanadırlar. Özellikle dünyamızın silah deposuna dönüştüğü günümüzde silahlanmaya karşı durmak her ilerinin enternasyonalist görevidir. İnsanlığı tehdit eden bu yarış durdurmak, savaş kışkırtıcılığına karşı durmak günümüzün acil sorunudur. Her ilerici, silahlanmanın ve savaş kışkırtıcılığının emperyalistlerin ve silah tekellerinin çıkarına; emekçilerin zararına olduğunu bilir. Ancak, dünyadaki sistemler arasında yürütülen barış ve silahsızlanma olayı sınıf mücadelelerini ve ulusal kurtuluş savaşlarını erteleme veya desteklememe anlamına alınmamalıdır. Bugün uluslararası bir yumuşamaya bakıp, kendi burjuvazisiyle uzlaşma yoluna giden "komünist"lerin sayısız da azımsanmayacak kadardır. Dünyadaki barış savaşımına katılırken, sınıf uzlaşmacılığını getiren, sınıf savaşımını red eden ve ulusal kurtuluş savaşlarını bilinmez tarihlere ertelemek isteyen görüşleri de teşhir etmek ve bu uzlaşıcı tutuma karşı ideolojik mücadeleyi de gündemde tutmak gerekiyor.

ORK eğitim kamplarından kocak dolusu selamlar...

M. Zilan - Ortadoğu

Dünya halklarının gittikçe gelişen bağımsızlığı, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi, ülkemiz Kürdistan'ı boydan boya etkilemekte; kendi iç dinamiklerimizi harekete geçirmek için uygun şartlar doğurmaktadır. Ülke zemininde geliştirilen ulusal demokratik mücadele, sömürgeci burjuvaziye ağır darbeler vurmakta, onları şaşkınlıktadır. Bu da onları daha zalim, daha gaddar yapmaktadır; halkımızın gelişen mücadelesini kanla, kimyasal silahlarla, sürgünlerle boğmaya çalışmaktadır. Günümüzde hiç bir halk bu kadar baskı, bu kadar çile, bu kadar açlık ve yoksulluk çekmemektedir. Ortaçağ barbarlığına dahi aratan bu işkence ve zulüm karşısında halkımız daima başkaldırılmış, direnmiş, sömürgecilere karşı kendi canı pahasına onurunu ve namusunu korumayı amaç edinmiştir. Sömürgeci burjuvazinin bile açıklamak zorunda kaldığı savaş hali bütün "uygar" Avrupa'nın gözleri önünde tüm şiddetiyle devam etmekte, halkımızın var olma mücadelesi toplu katliamlarla önlenmeye çalışılmaktadır. CIA menşeyli yeni yeni planlar halkımız üzerine denenmektedir. Bu sömürgeci zulüm karşısında halkımızın ulusal demokratik mücadelesi gün be gün gelişmekte; sömürgeci zorbalara korkulu anlar yaşatmaktadır.

Kürdistan'da yaşanan bu vahşete karşı çıkmak için, TSK 1986'dan beri aktif bir mücadele vermekte, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinde yerini sağlamlaştırıp daha ileri atılmaktadır. Elbetteki, her yeni atılım belirli bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Ama bu sorunlar hareketimizin gelişmesinden doğan sorunlardır.

Ulusal demokratik mücadelemizi daha iyi kavramak, sorunu diyalektik bir bütünlük içinde ele almak, her dört parçanın kendi seyirinde gelişen hareketi, sömürgeci ülke ve diğer parçalarla olan somut tarihi ve iktisadi şartları ve birbirini etkileyen özgül mücadele sürecini göz önünde bulundurmak zo-

nundayız. Bu, Kürt ulusal sorununun marksist-leninins bir tarzda çözümünün zorunluluğudur. Bu paralelde geliştirilecek bir mücadele, bölgemizde emperyalizme, sömürgeciliğe ve onların yerli uşaklarına ağır bir darbe vurarak gelişecektir.

Değerli okuyucular!..

Kürt ulusal sorununun çözümünde, toplumsal, politik, ekonomik ve tarihi koşullar, hareketimize ışık tutan belirleyici unsurlardır. Herşeyden önce, Kürdistan'ın uluslararası ve bölgelerarası konumuna paralel olarak geliştirilecek ulusal demokratik devrim mücadelesi küleselleşerek büyük mesafeler katedecektir. Bu ise herşeyden önce, ideolojik-politik örgütlenmenin yaratılmasına, işçi sınıfı ve emekçi halkımızın eğitilip, disipline edilip örgütlenmesine bağlıdır. TSK bu gerçeği kavramış, döneme özgü olarak silahlı mücadele ağırlıklı; çelişkileri derinleştirerek, ulusal mücadeleyi sıcak tutup kızıştırarak, sömürgeci burjuvazinin ekonomik ve askeri gücünü zayıflatarak daha ileri mücadele biçimlerine geçmek için elinden gelen çabayı sarfetmektedir.

Değerli okuyucular!.. Bir diğer sorun da, bizim dışınızda bulunan ulusalcı güçlerle birlik ve ittifaklar sorunudur. Çağımızda ulusal demokratik devrimlerin gelişerek sosyalizm yoluna girmeleri, işçi sınıfının kendi savaşkan örgütünü yaratmasını gerekli kılmaktadır. Bu nedenle, dağılmış olan sosyalist güçlerin siyasal ideolojik birliği gündemdedir ve bu yolda çalışmalar sürdürülmelidir. Diğer yandan, sınıflı bir

toplum olan Kürdistan'da, ulusal demokratik devrim sürecinde, işçi sınıfı kendi bağlaşıkları olan yutsever güçlerle birlikte, sağlam ittifaklar ve gönüllü birliktelikler oluşturarak zafere varacaktır. Bu birliktelikler de ulusal demokratik cephe programı çerçevesinde olacaktır. Zaten bu konuda yaygın organlarımızda çok sayıda yazı çıkmıştır. Ayrıca TSK bu yolda, elinden gelen çabayı her zaman göstermiştir; göstermeye devam ediyor. Çünkü biz, kendi halkımızın çıkarlarını kendi grupsal çıkarlarımızın üstünde tutmaktayız.

Yoldaşlar!..

Kürdistan devriminin ana ve temel torik sorunları yeterince açığa kavuşturulmuştur. Sorun pratik eylem sorunudur. Engelleri ve zorlukları TSK'nın yol göstericiliği sayesinde ORK'nın aktif ve yılmaz çabalarıyla yenmek, başarıya ulaşmak durumundayız. Bunun için her zamanın sonunda gevşememeli, TSK'lı olmaya layık duruma gelmeliyiz. Her engeli yenmek, yeni bir engelle karşılaşmak demektir. Kürdistan'da yaşanan süreci geriye çekmek isteyenlerle, silahlı mücadeleye karşı olanlara karşı ideolojik mücadelemizi yürütmeliyiz. "Her bir savaş, her bir askeri hareket, savaşın safalarında belli düzensizlikler getirir. Bundan savaşmamak sonucu çıkmaz. Bundan savaşmayı öğrenmek lazım; sonucu çıkarılmalıdır." Diyen Lenin'in sözünü hatırlatmalıyız. Ki, bizdeki düzensizlikler başka halkların kurtuluşu için verdikleri silahlı mücadeledeki düzensizliklerden daha hafiftir. Çözümü hada kolaydır. Korktuklarından, dar gö-

Devamı sayfa 15'te

Son sayfadan devam...

cezaevinde tünel ortaya çıkarılması gerekçe gösterilerek siyasi tutukluları başka cezaevlerine naketme girişimleri direnişle karşılandı. Daha önce kazanılan hakları gaspetmeye yönelik bu saldırı sırasında onlarca siyasi tutuklu yaralandı ve açlık grevine başlandı.

Açlık grevi sürerken Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde destek eylemleri örgütlenmeye başlandı. Almanya'da Avrupa Dev-Genç'in yaptığı çağrıya katılan TSK-DK, Ekim, SVP, TKP(B), Feyka-Kürdistan ortak bildiri çıkarma, basın toplantıları, paneller ve yürüyüş düzenlenmesi üzerine anlaştılar. Açlık grevinin bu sırada kazanılan bazı haklar üzerine bırakılmasıyla, bildiri ve paneller dışındaki eylemlerin iptaline karar verildi.

Köln paneli 10.6.1989'da TSK-DK, Ekim, Av.Dev-Genç, FK, SVP, TKP(B)'nin katılımıyla gerçekleştirildi. Yaklaşık 100 kişi panelde hazır bulundu. FK ve Ekim konuşmacı olarak yer alırken diğer örgütlere de söz hakkı verildi. Sorular, soruların yöneltildiği kişilerce yanıtlandı.

FK, zindanların denek taşı haline getirildiğini, Türkiye devrimci demokratik hareketini tasfiye etmek ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini ezme üzere iktidarı ele alan faşistlerin, devrimci önder ve militan kadroları burada kişisizleştirmeye, tasfiyeye yönelttiğini belirtti. Hitler'in toplama kampları ile benzetmesini yaparak, Diyarbakır'da fiziksel imha yanında siyasi imhanın hedeflendiğini söyledi. Sürecin askeri kurallarla, pişmanlık yasalarıyla izlendiğini, örgütlü yaşamın yok edilmeye çalışıldığını söyleyip Diyarbakır cezaevi direnişini ayrıntılı olarak anlattı.

Konuşmanın uzaması ve dinleyicilerin sıkılması üzerine Avrupa Dev-Genç olayları anlatmak yerine özü, yöntemi anlatmanın daha yararlı olacağı uyarısını yaptı.

İkinci bölümde Ekim söz aldı. Cezaevi sorununun bizim gündemimizde sürekli bulunacağını, sınıf çelişkilerine, bunalımlara bağlı olduğunu anlattı. Düşmanın eline geçebileceğimizi, ama teslim olmamak gerektiğini söyleyip Metris cezaevi direnişleri ve örgütlenmesinden örnekler verdi.

Daha sonra Av.Dev-Genç söz alıp

genel olarak geçmişten bu yana cezaevi teslimiyet ve direnişlerini anlattı, örnekler verip dışardaki güçleri harekete geçirmenin ne gibi bir işlevi gördüğünü, örneğin tutsak ailelerinin örgütlenmesinin yarattığı etkiyi belirtti.

SVP, cezaevleri olgusunun halkın öncüleri olan politik tutukluları kişisizleştirmek, halkın devrimcilere güvenini sarsmak, gözdağı vermek amacıyla yaşandığını, 12 Eylül sonrası geri çekilme yıllarında CE'nin mücadelesinin odak noktası olduğunu belirtti. Sürekli eylemliliğin zaman zaman direniş erittiğini, CE'ni okula çevirmenin önemli olduğunu söyleyip konuşmasına son verdi.

TSK-DK olarak söz alan arkadaşımız, genellikle işkence ve tavırlar üzerinde durulduğunu bunun olayın özünü görmeyi engelleyebileceğini söyledi. CE direniş ve teslimiyetinin dışarıyla sıkı sıkıya bağlantılı olduğunu, dışarıda teslimiyetçi bir politika izleyenlerin içeride de teslimiyeti seçtiğini belirtti. İçeride örgütlü olan direnişin dışarıda zaten örgütlü olduğunu ikisi arasındaki diyalektik bağın önemli olduğunu söyledi. Direnişin Diyarbakır ve Metris dışındaki CE'nde de bulunduğunu anımsattıktan sonra açlık grevleri ve panellerin önemli olmakla birlikte büyütülmemesi gerektiğini, esas olanın düşmana karşı açık kavgayla çıkılması olduğunu söyleyerek konuşmasına son verdi.

TKP(B), TSK'lı arkadaşın dediği gibi Türkiye ve Kürdistan mücadelesi ile CE arasındaki mücadele bağını kurmak önemlidir, diyerek başladığı konuşmasında 80 öncesi mücadelesinin bugünkü örgütlülükte olmadığını, CE'nin okul olma özelliklerinin son dönemlerde geliştirildiğini söyledi.

Panel, sorulan sorular ve yapılan açıklamalarla sona erdi.

Not: Eskişehir Cezaevinde meydana gelen olaylarla ilgili örgütler arası diyalog devam ediyor.

Heviya Gel Muhabiri

Köln

İsviçre'den Cezaevleriyle dayanışma

İsviçre'de her yıl 17 Haziran "İlticacılar Günü" olarak adlandırılmaktadır. Amaç değişik hakların, çeşitli biçimlerde bir araya gelerek kaynaş-

ması ve dayanışmasıdır.

Aagau biriminde bulunan arkadaşlar olarak, bizde Gebentorf'ta ilk defa yapılan "İlticacılar Gününde" aktif biçimde yer aldık. İlk aşamada "Günü" organize edecek bir komite ile işe başladık.

Çalışmalarımızdan sonra 18 Haziran'da İlticacılar Günü'nü yapabildik. Güne beklediğimizden fazla İsviçre'lilerin katılması bir olumluluktur. Arkadaşlarımızın Kürtçe-Türkçe türküler söylemesi, Davul-zurna eşliğinde folklor gösterisinde bulunması, "Güne" ayrı bir renk katmış oldu. Ayrıca Gebentorf'luların yapmış oldukları pasta çeşitleri, hazırlamış olduğumuz döner, pilav, çay kahve ve ayran gibi yiyecek ve içeceklerle sohbet etme ve kaynaşma zemini doğdu.

Görevlerimiz arasında, bulunduğumuz ülkenin koşullarına göre, kamuoyuna Kürdistan'da ve Türkiye'de gelişen ulusal ve sosyal mücadeleyi aktarmak, güncel gelişmelerle ilgili kamuoyununu sürekli duyarlı kılmaktır. Bu bazda Türkçe almanca okuduğumuz infermasyon bu içeriğe sahipti. Infermasyonun içeriği iltica olayının nedeni, İsviçre'nin iltica olayına bakış açısı, Türkiye ve Kürdistan'da gelişen ulusal ve sosyal muhalefeti durdurmak için oynanan oyunlar, Mücadelenin gelinmişliği, cezaevlerindeki durum, düşmanların içinde bulunduğu durum, Halepçe katliamının sebep ve sonuçları, Türkiye ve İran'daki Kürt mültecilerin içinde buldukları hali, Kürdistan tarihinde kısa bir bilgilendirme gibi konulardı. Ayrıca Kürdistan'la ilgili bir filmin gösterilmesi daha da ilgi çekici oldu.

İlerici, yurtsever kitlelerin yardım ve katılımıyla eylem oldukça başarılı geçmiş ve beğeni kazanmıştı. Böylece yeni ve daha büyük eylemlere yol açmasıyla birlikte öğretici yanarlarda doluydu. İstenildiğinde halkların kısa bir sürede kaynaşması, dayanışması ispatlandı.

"Gün" sonrası elde edilen gelir, G.Antep, Sağmacılar ve Ceyhan cezaevlerindeki politik tutuklulara gönderilmiştir.

Heviya Gel mubiri

Aargau

TARİH.....

emli bir bilimadamı olan Qanate Kurdo'nun çıkan eserleri şunlardır:

- 1- Gramatik a Zımanê Kurdi (Kürt Dili Grameri) Leningrad, 1957 Rusça
- 2- Gramatik a Zımanê Kurdi (5-8. sınıflar için), Erivan-1960
- 3- Ferhenga Kurdi-Rusi (Kürtçe-Rusça sözlük, 34 bin kelime) 1960-Moskova
- 4- Zımanê Kurdi (Kürt Dili, 3-4. sınıflar için Ders Kitabı), 1979-Erivan
- 5- Gramatik a Zımanê Kurdi Angori Matarialen Zaravên Kurmancî-Sorani (Kurmancî ve soarani lehçeleri materyallerine göre Kürt dili grameri), 1978-Moskova
- 6- Zımanê Kurdi (Rêzıman) (Kürtçe Grameri) Frankfurt-1981

Ö 7- Ferhenga Kurdi-Rusi (Sorani) (Soranca lehçesiyle Kürtçe-Rusça sözlük) Moskova-1983

8- Tarixa Edebiyata Kurdi-I Stockholm-1983

9- Tarixa Edebiyata Kurdi-II Stockholm-1985

Qanate kurdo'nun baskıya hazırlanan eserleri de şunlardır:

- 1- Legerina Zaza (Legerina Zaravayen Kurdi) (Kürtçe lehçelerden Zaza'nın incelenmesi)
- 2- Tekstên folklorê Kurdi (Kürt Folkloru tekstleri), Rusça
- 3- Kılâmên Evintiyê (Aşk türküleri), J.Musaelyan'la birlikte.
- 4- Çapkırına Mem u Zin a Ehmedê Xani h Stanbolê (İstanbulda yayınlanan Ahmede Hani'nin Mem u Zin'in basımı)

5- Tarixa Kurdnasiya Rusistan u Sovyetistanê (Rusya ve Sovyetlerde Kürt tarihi bilimi)

Özellikle çalışmalarını Kürt dili üzerinde yoğunlaştıran Qanate kurdo birçok gazete ve dergide de değişik konularda yazılar yazmıştır. Qanate Kurdo'nun bazı konularda yazdığı birkaç el yazması da şunlardır:

- 1- Azerbeycan Kürtleri Folkloru (B.S.Eskerov'la birlikte)
- 2- Kadın ve Erkek İsimleri üzerine
- 3- Kürt Destanları ve Beytleri
- 4- Kürt Folklorunda Kürtlük İnançları
- 5- Kürt Dilinde Sözcüklerin kuruluş düzeni...

Devam edecek

PÊŞMERGE GÜNLÜĞÜ

rüşlü olduklarından, başka kusurları olduklarından, silahlı mücadelenin meşruluğuna ve gerekliliğine inanmayan, ya da inanmak istemeyen güçleri düşman saflarına itmeden devrimci ahlak kuralları içerisinde iknaya çalışmak her TSK'lı için ideolojik mücadelenin vazgeçilmez bir gereğidir.

Diğer yandan, saflarımızı daha çok sıklaştırmalıyız. Daha çok çaba, daha çok fedakarlık göstermeliyiz. Politik bilinç seviyemizi yükseltmek, savaş tekniğini daha iyi öğrenmek, haklı davaya bağlılığı geliştirmeliyiz. Yurtseverlik duygularını geliştirmeli, kendimi-

zi halkımızın kurtuluşu uğruna canımızı feda etmeye hazır hale getirmeliyiz.

Bir diğer yandan da, sömürgeci politikayı bütün çaplaklığıyla açığa çıkarmak, onların gerçek yüzünü, yalanlarını ve ikiyüzlülüklerini gözler önüne sermeliyiz. Bu nedenle geniş halk yığınlarıyla ilişkileri geliştirmeliyiz. Onlara gerçek kurtuluş yolunu göstermeliyiz. İşçilerin, köylülerin, gençliğin ekonomik demokratik taleplerinin gerçek çözümünün ülkemizin kurtuluşuna bağlı olduğunu göstermeli ve çabalarımızı bu ekseninde yoğunlaştırmalıyız. Her okul, her fabrika, her tarla bizim için bir mevzidir. Bu

mevzileri ele geçirmek, korumak her TSK'lının ertelenmez görevidir.

Kendimizi şimdiden çetin şartlara, zorlu koşullara, daha fazla fedakarlığa hazırlamalıyız. Gerillalarımızın kanı ve teriyle, analarımızın, bacılarımızın göz yaşlarıyla sulanan topraklarımızı sömürgeci zalimlerden kurtarmak için daha ileri atılmalıyız.

-Kek Serdar yoldaşın dalgalandırdığı bağımsızlık ve özgürlük bayrağını daha bir yükseltelim!

-Kahrolsun Sömürgecilik!..

-Yaşasın TSK-ORK!

-Biji Peşmerge!

(EKONOMİ POLİTİK)

bağlı, ikisi arasında ara bir halkadır.

Ürünler, tüketime girmeden önce, sınıflar ve toplumsal gruplar arasında dağılıma girer durumundadır. Ama bu dağılım, belli bir toplumda, üretim araçlarının mülkiyet biçimine göre belirlenmiştir. Üretim süreci içerisinde, ürünlerin, çeşitli sınıflar ve toplumsal gruplar arasındaki dağılımının biçim ve karakteri, insanlar arasında kurulan ekonomik ilişkilere ve öncelikle de üretim araçlarının özel mülkiyetine bağlıdır. Yani, ürünlerin dağılım biçimleri, üretim araçlarının dağılım biçiminin niteliğine bağlıdır. Kapitalist toplumda, üretim araçlarının sahipleri burjuvalar olduğu için, bütün ürünler de ona aittir. Dolayısıyla bütün ürünler burjuvaziye en büyük karı getirecek bir şekilde, işçilerin ücretleri de en aza

indirilerek dağıtılır. Bu nedenle kapitalist toplumda işçilerin durumu oldukça kötüdür. Kapitalist toplumda, işçiler ile burjuvazi arasında, uzlaşmaz çelişkinin olduğu, geniş emekçi halk yığınlarının ücretli köleliğe karşı yaşam mücadelesinde somutlaşan derin çelişkilerin varlığı gözlenir. Sosyalist toplumda, üretim araçları toplumsal mülkiyet altında olduğu için durum farklıdır. Çünkü burada sömürücü sınıflar yoktur. Ürünlerin dağılımı, insanların toplumsal üretimdeki çalışmasının niceliği ve niteliğine bağlıdır. Ona göre ürünler dağıtılır. Halkın maddi ve kültürel standartları sürekli yükselir.

Daha hakça bir dağılım tarzıyla kapitalizmin yaralarının sarılabileceğini iddia eden burjuva ekonomistleri, dağılımın üretimden bağımsız olduğunu söylemek-

tedirler. Oysa ki, dağılım biçimi veya tarzının değiştirilmesi üretim tarzının değiştirilmesine bağlıdır. Onun için, kapitalizm içinde adil olmayan dağılım tarzının, ancak sosyalist bir üretim tarzı ile değiştirildiği zaman, ona bağlı olarak kapitalizmin dağılım tarzı da değişir.

Dağılım, üretime bağlı olmakla birlikte, üretim üzerinde karşı etkiye sahiptir. Emek ürünlerinin, sınıflar ve toplumsal gruplar arasındaki dağılım tarzı, onların çalışmaya karşı tutumunu da belirler. Üretimin gelişmesini hızlandırır ya da yavaşlatır. Çalışmada maddi özendiricinin üretimin gelişmesinde etkin canlandırıcı rol oynayabilmesi, ancak çalışmaya göre dağılımı öngören sosyalist ilkenin tutarlı bir biçimde yaşama geçirilmesi

ZINDANLARDA DİRENİŞ DEVAM EDİYOR

İki devrimci daha şehit oldu.

T.C.nin cezaevlerine yönelik politikası, politik tutukluların uzun vadede imha etmeye yöneliktir. 80'den beri uyguladığı bu politika devrimcilerin direnişleriyle, zaman zaman geriletmiş olsada, her fırsatta iyaratılardan bahanelerle bu politika yeniden gündeme getirmektedir.

Bu adı politikanın bir devamı olarak geçen yıl "ağustos genelgesi" diye adlandırılan bir genelge yayınlanmış ve zindan direnişçilerinin onlarca şehit vererek, kanı pahasına kazandıkları birtakım insani haklar yeniden gasp edilmek istenmişti. Bunun üzerine, tüm cezaevlerini kapsayan dizi eylemler geliştirilmiş ve sonuçta Radyo, yayım ve daktilonun serbest bırakılması, belirli günlerde açık görüş serbestliği havalandırma saatlerinin uzatılması, cezaevlerinde insan onurunu kırıcı baskıların durdurulması vb. haklar uzun ve zahmetli direnişler sonunda elde edilmişti.

Devrimcilerin direnişi karşısında geri adım atmaya kendine yediremeyen ve direnişçilerin bu en temel insani haklarını kullanmasına dahi tahammül edemeyen faşist yönetim, Mayıs ayı ortalarında Sağmalcılardan başlayarak, saldırıya geçti. Sağmalcılar Özel Tip Cezaevinde "tünel" ortaya çıkarıldığını bahane ederek kazanılmış tüm haklar bir gecede geri alındı. İşkence başladı onlarca devrimci bu saldırılarda yaralandı. Bu saldırılar üzerine Sağmalcılar'da açlık grevi başlatıldı. Tutuklu yakınları dışarda eylemliliğe girdiler. Bu eylemler henüz sonuçlanmamışken, aynı bahanelerle, Eskişehir Özel Tip Cezaev'inde faşist yönetim saldırıya geçti. Adalet Bakanlığı "Cezaevlerinin altı köstebek yuvasına dönmüş" diye çığırkanlık yaparak, zindanlardaki zulmü meşru göstermeye çalıştı. Bu

saldırıları üzerine 22 Haziran'dan itibaren tutuklular direnişe geçti. ve açlık grevini başlattı. 29 Haziran'da açlık grevi eylemine katılanların sayısı 286'yı buldu.

Açlık grevi'nin süresi uzadıkça, diğer cezaevlerinde ve dışarda, destekleme eylemleri gelişmeye başladı. Eylem 30. gününe vardığında hala bir sonuç alınmadığından eylem ölüm orucuna dönüştü. Tüm cezaevleri halka halka Eskişehir Cezaevindeki direnişi desteklemeye giderken TAYAD üyesi bir grup Cezaevi önünde kendilerini zincire vurarak eylemliliğe geçtiler ve polislerle çatışmak zorunda kaldılar, eylemcilerden 8 kişi gözaltına alındı. Samsun ve Ankara İnsan hakları derneği üyeleri, dernek binasında açlık grevi eylemine başladılar. Samsun insan hakları derneği Valilik emriyle mühürlendi ve eylemciler dışarı atıldı.

Açlık grevinin ölüm orucuna dönüştüğü 35. günde, cezaeviyle dayanışma içinde olanlar Ankara'da Atatürk bulvarına döküldüler. Karabalık bir kitle, ellerinde kefenlerle birlikte, Adalet Bakanlığına doğru yürüyüşe geçtiler. Polisin tüm engellemelerine rağmen; "Katil Sungurlu", "Bakan çocuklarına kefen biçiyor, biz de ona kefen giydireceğiz" sloganlarıyla bakanlığa kadar yürüyüp, ellerindeki kefenleri bakanlığın önüne bıraktılar. Bu eylemde de çok sayıda gösterici polis tarafından tartaklanarak gözaltına alındı.

Gelişmeler karşısında faşist yönetim çıkmaza girdi. Bu nedenle Eskişehir Cezaevini "tadilat" bahanesiyle boşaltma ve tutukluları diğer cezaevlerine nakletme kararını gizliden alarak 1 Ağustos günü uygulamaya soktu. 319 tutuklu ve hükümlü açlık grevinin 35. gününde doktor kontrollü olmaksızın yola çıkarıldı. Bu bile toplu katliamın

açık göstergesiydi. Ve nihayet beklenen oldu. Gerek yolda ve gerekse vardıkları cezaevinde "hoşgeldin karşılaması" sırasında çıkan çatışmalarda yara alanlardan, PKK davasından esir olan Mehmet Yalçınkaya ile Hüseyin Hüsnü Eroğlu şehit düştüler. Faşist yönetim bu devrimcilerin ölümünü; "açlığa ve susuzluğa bağlı koma ve şok sonucu ölüm" olarak açıkladı. Ayrıca 23 kişi hala koma halinde götürüldükleri cezaevlerinin revirinde bulunmakta ve bunların 18'i kesinlikle müdahaleyi kabul etmemekteler. Yayınımız baskıya girdiği güne kadar komada olanların isimleri şöyle: M.Ali Hüseyinoğlu, Süleyman Kılıç, Vedat Övet, Derviş Çakır, Şerif Simen, Necmettin Şensoy, Havir Adıbereli, Alattin Akbaş, Nesim Kılıç, Mustafa Gezgin, Mehmet Dölük, Mehmet Akbaş, Hüseyin Özpınar, Mahmut Aslan, Recep Zeytinci, Rıza Sarıkaya, Yunus Dağlı, Erol Karabuluk, Hasan Ak, Akın Yalçın, Mustafa İzzet Çelik.

Direniş devam ediyor. Buna paralel olarak ölüm olaylarını protesto ve ölüm orucunda olanları destekleme eylemleri yurt içinde ve yurt dışında gelişerek ve genişleyerek devam ediyor. Son alınan habere göre tüm cezaevlerinde direnişi desteklemek amacıyla açlık grevine katılanların sayısı 1100 kişiye ulaştı. Başta Ankara, İstanbul ve İzmir olmak üzere birçok ilde korsan gösteriler yapılıyor. Gelişmelere paralel olarak eylem türleri de değişerek devam edeceğe benziyor.

Faşizmin, devrimcileri yok etme planına karşı eylemliliği daha bir yükseltmenin zamanıdır.

F.Almanya'da Cezaevlerini le dayanışma eylemleri.

Mayıs ayı içinde Sağmalcılar Özel Devamı sayfa 14'te